

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	William Shakespeare
Titel	De storm (bewerking toneelmakerij)
Jaar	2011
Uitvoering	De Toneelmakerij / Liesbeth Coltof

Copyright (C) 2011 by William Shakespeare

WILLIAM SHAKESPEARE

DE STORM

bewerking liesbeth coltof en rieks swarte

een spel van toverij

Personages

ALONSO *koning van Napels*

SEBASTIANO

zijn broer

PROSPERO

rechtmatig hertog van Milaan

ANTONIO

zijn broer, wederrechtelijk hertog van Milaan

FERDINAND

zoon van de koning van Napels

GONZALO

een rechtschapen oud raadsman

DE KALIBAAN

een wilde, mismaaakte slaaf

TRINCULO

een nar

STEPHANO

een dronken schenker

scheepskapitein

bootsman

MIRANDA

dochter van Prospero

ARIEL

een luchtgeest

IRIS

geest

CERES

geest

JUNO

geest

Locatie

Een onbewoond eiland

proloog

een oude geïrriteerde man alleen op het toneel

PROSPERO

Ariël! Ariël! Kom te voorschijn!

Als je nou potverdorie niet maakt
dat je binnen vijf tellen zichtbaar bent,
vil ik je levend.

Ariël op

ARIEL

Gegroet, grote meester, gegroet!
U weet dat ik al uw wensen vervul.
Ik vlieg, ik zwem, ik duik het vuur in,
galoppeer over de woeste wol kentoppen.

PROSPERO

Ja, al goed. Hou op met dat geklets.

ARIEL

Eén woord van u, en Ariël staat klaar.

PROSPERO

Jij voert, mijn geest, de storm toch wel
precies zo uit als ik je opgedragen heb?

ARIEL

Tot in bijzonderheden, heer.

PROSPERO

Het is zover. Ik ben begonnen.

eerste bedrijf

Eerste toneel

op zee, aan boord. donder en bliksem

SCHEEPSKAPITEIN

Bootsman!

BOOTSMAN

Present, kapitein.

SCHEEPSKAPITEIN

Neem de matrozen onder handen. Schiet op. Aangepakt, of we lopen aan de grond.

BOOTSMAN

Mannen, aangepakt! Strijk het topzeil. Let op het fluitje van de kapitein. Blaas je te barsten, wind, maar gun ons de ruimte!

Alonso en Gonzalo op

alonso Bootsman, wat gebeurt er?

BOOTSMAN

Doe me een lol, blijf beneden. Je loopt in de weg.

alonso Waar is de kapitein?

BOOTSMAN

Waar zijn fluit is. Blijf in je kajuit; je loopt in de weg.

GONZALO

Hé, vriend, kalm een beetje.

BOOTSMAN

Zodra de zee dat ook is. Het zal de wind een rotzorg zijn of iemand zich koning noemt. De kajuit in!

GONZALO

Weet je wel wie je aan boord hebt!

BOOTSMAN

Laat meneer maar zien wie hier de baas is. Als jij de elementen het zwijgen oplegt, raak ik geen touw meer aan. Lukt het je niet, wees dan dankbaar dat je zo lang geleefd hebt en bereid je voor op je laatste uur. Wegwezen! Neer met die steng! Lager, lager!

GONZALO

Nou, die is niet voorbestemd om te verdrinken. Dat is meer een type voor de galg. Dus noodlot, maak van zijn strop het ankertouw dat ons redt.

BOOTSMAN

Bijdraaien met het grootzeil. *geschreeuw uit het ruim* Krijg de pest met dat gejang. Die maken meer lawaai dan het onweer en wij bij elkaar.

Antonio op

Alweer! Wat moeten jullie hier? Wil je soms verzuipen? Kop in de wind, de kop in de wind!

ANTONIO

Krijg de pokken in je keel, gore, schetterende stinkhond!

BOOTSMAN

Doe 't dan zelf! Terug richting zee! Keren!

ANTONIO

Hangen zul je, hoerenjong! Achterlijke schreeuwlelijk! Wij zijn minder bang om te verdrinken dan jij.

GONZALO

Ik garandeer je dat die niet verdrinkt, al was het schip zo lek als een mandje.

Alonso op

alonso 't Is hopeloos, bid, bid! 't Is hopeloos!

GONZALO

De koning bidt, kom vouw de handen.

ANTONIO

Dit gaat me te ver.

alonso Ons leven staat op het spel.

ANTONIO

Door die zatlap, die smeerpip met zijn grote muil.

Ik hoop dat de vloed hem tien keer meesleept, voor hij verzuipt.

hard lawaai

alonso God sta ons bij! We vergaan!

GONZALO

Laat ons samen met de koning ten onder gaan!

hard lawaai

alonso Het schip stoot stuk.

GONZALO

Nu zou ik wel honderd mijlen zee willen ruilen voor

een stukje woeste grond, met wat hei, brem, brandnetels, het doet er niet toe.

hard lawaai

alonso We zinken!

GONZALO

De wil van boven geschiede, maar ik sterf liever een droge dood.

hard lawaai, geschreeuw. muziek. schip zinkt.

allen af

Tweede toneel

het eiland

Prospero en Miranda op

MIRANDA

Vader,

als u het water met uw toverkunst

zo woest opzweept, stop er dan mee.

Het lijkt wel of de zee gek geworden is en

dat schip vol edele mensen helemaal

versplintert. Hun geschreeuw dringt diep

in mijn hart. Ik voel hun angst en lijd mee

met hen die lijden. Arme stakkers!

PROSPERO

Beheers je, mijn hartje.

MIRANDA

Wat een ongeluksdag!

PROSPERO

Er is niets ergs gebeurd.

MIRANDA

Niets ergs?!

PROSPERO

Wat ik deed, deed ik voor jou,
voor jou alleen, mijn lieveling, mijn dochter.
Jij die niet weet wie je bent, die niet weet
dat ik meer ben dan Prospero, heer van dit armoedig onderkomen en jouw
berooide vader.

MIRANDA

Ik heb nooit geweten dat ik meer kon weten.

PROSPERO

Het is tijd. Help me mijn mantel uitdoen.

hij legt zijn mantel neer

Zo: rust nu, mijn tovermacht. Droog je tranen:
de schipbreuk die jouw medelijden wekt,
heb ik vooraf met zoveel zorg beraamd,
dat geen leven, zelfs geen haar gekrenkt wordt
van de mensen die jij zag ondergaan.

Ga zitten, nu zul je alles weten.

MIRANDA

U bent al vaak begonnen
mij te zeggen wie ik ben, maar altijd
zweeg u ineens en op mijn vragen
kreeg ik steeds hetzelfde antwoord: nog niet.

PROSPERO

Nu is het zover. Open je oren en wees aandachtig. Herinner je je nog de tijd
voor we op dit eiland woonden? 't Is haast ondenkbaar, jij was toen nog geen
drie jaar oud.

MIRANDA

Toch wel. Het is vaag, meer droom
dan zekerheid. Waren er geen vrouwen,
vier of vijf, die voor mij zorgden?

PROSPERO

Hoe is het mogelijk dat dit nog in je leeft?
Wat zie je nog meer in het donker van je
herinnering? Weet je nog hoe wij hier kwamen?

MIRANDA

Nee.

PROSPERO

Twaalf jaar, Miranda, twaalf jaar geleden is het nu. Je vader was de hertog van
Milaan,
een machtig vorst.

MIRANDA

Bent u niet mijn vader?

PROSPERO

Liefje, je moeder heeft mij verzekerd, dat jij mijn dochter bent en mijn enige
erfgenaam, prinses van Milaan, niets minder.

MIRANDA

Welk verraad heeft ons verdreven?

Of was het juist een zegen?

PROSPERO

Beide, mijn meisje, beide;
mijn broer, jouw oom Antonio, was de mens
die ik na jou het meest ter wereld liefhad,
hem vertrouwde ik het bestuur van Milaan toe.

Geen stad stond in hoger aanzien.

Geen hertog was meer geroemd dan ik, Prospero,
om zijn rechtvaardigheid en kennis
van kunst en wetenschap.

Maar ik ging zo op in mijn studies, dat ik
de staatszaken aan mijn broer overliet
en zelf vervreemde van mijn stad.

Je valse oom... luister je wel?

MIRANDA

Met alle aandacht, vader.

PROSPERO

...begreep, hoe je de één gunsten geeft,
ze de ander juist weigert, de één bevordert
en de ander laat vallen. En zo vervormde hij
mijn mensen, tot iedereen het deuntje floot
dat hij horen wou... Je let niet op.

MIRANDA

Dat doe ik wel.

PROSPERO

En ik, die de wereld uit het oog verloor
bracht het slechtste in mijn broer naar boven.

Mijn grenzeloos vertrouwen, wekte in hem
een even grenzeloos verraad. En zoals iemand die
keer op keer de waarheid verdraait uiteindelijk
zijn leugens gelooft, zo geloofde mijn broer
dat hij mij niet verving, maar zelf hertog was. Hoor je me?

MIRANDA

Uw verhaal geneest elke doofheid.

PROSPERO

Een rol achter de schermen was hem niet genoeg. Hij wilde de macht. Dus sloot

hij een verdrag met de Koning van Napels
en dwong Milaan, een stad die nooit
voor iemand boog, schandalig op de knieën.

In ruil voor onderwerping en god weet
hoeveel geld werd hij Hertog van Milaan
en ik Hertog van mijn boekenkast.

MIRANDA

Verschrikkelijk!!

PROSPERO

Een leger van verraders werd op
de been gebracht, en 's nachts opende
mijn broer de stadspoort. In het stikdonker
sleepten ze ons naar buiten,
mij en jou, mijn huilend kind.

Een sloep roeide ons een paar mijl de zee op,
waar een rot, onttakeld wrak voor ons klaarlag.

Geen mast, geen zeil, zelfs de ratten
waren gevluht. Daar lieten ze ons achter, zuchtend tegen de wind, die uit
medelijden terugzuchtte en zo de zee nog woester opzweepte.

MIRANDA

Wat moet ik u toen tot last zijn geweest.

PROSPERO

O nee, mijn engel. Jij hebt mij gered.

Jij glimlachte, of de hemel je kracht gaf.

MIRANDA

Hoe kwamen we aan land?

PROSPERO

Met geluk en mededogen. Gonzalo, een edelman gaf ons uit barmhartigheid voedsel en vers water mee voor onderweg.

En een kist met kleren, boeken en gereedschap.

MIRANDA

Wat zou ik die man graag ontmoeten!

PROSPERO

Wij spoelden op dit eiland aan, hier gaf ik je les en heb je meer geleerd dan andere prinsessen, met teveel vrije tijd en luie leraren.

MIRANDA

Vader, nog één vraag: waarom deed u die vreselijke storm opsteken?

PROSPERO

Door vreemde samenloop bracht het lot mijn vijanden naar deze kust; een kans als deze krijg ik maar één keer... Vraag nu niet meer. Je duizelt van de slaap, geef er maar aan toe.

Miranda valt in slaap

Tevoorschijn, mijn Ariël, kom.

Ariël op

Hoe is het afgelopen?

ARIEL

Ik sprong op het koningsschip, in hut na hut
zaaide ik paniek. Ik flitste, ik schoot,
geen donder, geen bliksem was ooit zo snel.
Overal vuur, oorverdovend gekraak.

PROSPERO

Goed zo. Was er nog iemand
die de hoop niet opgaf en zijn hoofd koel hield?

ARIEL

Geen mens. Op de matrozen na sprongen allen in het kolkende sop. Prins
Ferdinand,
de zoon van de koning, zijn haar recht overeind, sprong het eerst en riep: de
hel is leeg,
alle duivels zijn hier!

PROSPERO

Ze zijn toch ongedeerd?

ARIEL

Geen haar gekrenkt, geen vlek op hun kleren, frisser dan ooit. Op uw bevel
verspreidde ik ze in groepjes over het eiland.

PROSPERO

Wat deed je met het koningsschip?

ARIEL

Dat ligt veilig voor anker en de matrozen
liggen te slapen in het ruim.

PROSPERO

Goed gedaan, Ariël! Hoe laat is het?

ARIEL

Al middag.

PROSPERO

De tijd vliegt. Kom, we hebben nog veel te doen.

ARIEL

Nog meer werk? Hoor eens. Als u me
zo uitbuit, herinner ik u aan een belofte,
die u niet bent nagekomen.

PROSPERO

Wat? Chagrijnig? Wat krijg je nog van mij?

ARIEL

Mijn vrijheid.

PROSPERO

Voordat je dienstdoet om is? Kom nou!

ARIEL

Ik smeed u, ik heb u altijd trouw gediend;
nooit loog ik, nooit maakte ik een fout,
mopperde of zeurde; u hebt beloofd
mij vrij te laten.

PROSPERO

Zo, vergeten uit welke ellende ik jou verlost hebt?

ARIEL

Nee, heer.

PROSPERO

En Sycorax, die vuile heks, krom als een hoepel door nijd en ouderdom?

Ben je haar vergeten?

ARIEL

Nee, heer.

PROSPERO

Waar werd zij geboren? Spreek.

ARIEL

Algiers.

poppenkast op

PROSPERO

De heks Sycorax werd, om haar toverkunsten, te gruwelijk voor mensenoren, verbannen uit Algiers. Slechts om één reden liet men haar leven. Zwanger, gooiden de zeelui haar hier op het strand en jij trad in haar dienst. Je was een tere geest, te delicaat om aan haar gore aardse verlangens te voldoen.

Toen je haar afwees klemde ze je, woedend en onverzoenlijk, vast in een gespleten pijnboom.

Zij stierf en jij bleef achter, gevangen in die boom. Op het hele eiland niets dat op een mens leek. De zoon die zij kreeg niet meegerekend, dat gevlekte heksenjong.

ARIEL

De Kalibaan.

PROSPERO

Ja, dat zeg ik. De Kalibaan, die nu mijn slaaf is. Jij weet heel goed hoe ik je vond; je gekreun liet de wolven huilen en brak het hart van de wilde beer. De heks was dood, de vloek kon niet meer worden opgeheven.

Twaalf jaar duurde je marteling,
tot mijn tovermacht je bevrijdde.

ARIEL

Ik dank u, meester.

PROSPERO

Maar als je ooit weer klaagt, splijt ik een eikenboom en klem je vast,
voor weer twaalf ellendige jaren.

ARIEL

Vergeef me, heer. Ik zal spoken
zoals u mij opdraagt. Wat moet ik doen?

PROSPERO

Ga en maak je onzichtbaar.

Ariël af. Prospero maakt Miranda wakker

PROSPERO

Wakker worden, mijn hartje! Genoeg geslapen.

De Kalibaan maakt lawaai

PROSPERO

Hé! Kalibaan!

Prospero gaat af om te kijken. Kalibaan op

DE KALIBAAN

Dat de smerigste drek die
mijn moeder ooit uit het moeras opviste
over jullie heen mag druipen.

PROSPERO

komt terug Hé! Slaaf, jij, De Kalibaan! Kluit aarde! Kom hier.

MIRANDA

Ik wil dat hij weggaat! Hij is gemeen.

PROSPERO

We hebben hem nodig Miranda. Hij steekt het vuur aan, doet de vaat, haalt hout.

We kunnen hem niet missen.

De Kalibaan gooit hout in de hoek

DE KALIBAAN

Dat de zuidwestenwind je vol pokken blaast!

PROSPERO

Pas op, slak, ik stuur vannacht de kramp op je af en steken in je borst, zo erg dat je ervan stikt.

DE KALIBAAN

Dit is mijn eiland, gekregen van Sycorax mijn moeder, en jij hebt het afgepakt.

Toen jij hier pas was, aaide je me en wees me het grote licht én het kleine, dat van de dag

en van de nacht. Ik ging van je houden.

Ik wees je al de schatten van het eiland,

het zoete en het zoute water, het dorre en

het vruchtbare land. Stom, stom, stom!

Mogen al mijn moeders padden, vleermuizen

en torren zich op jullie storten. Jullie maakten mij tot onderdaan, ik, die hier koning was.

MIRANDA

Vuile leugenaar! Ik heb je, smerig

als je was, behandeld als mens.

Ik gaf me moeite je te leren spreken,

uur na uur, dag na dag; toen jij jezelf niet verstond,
en gromde als een beest, gaf ik je woorden
om te zeggen wat je wilde, wat je dacht.

DE KALIBAAN

Jij gaf mij de taal en zie:

mijn winst is dat ik vloeken kan.

Crepeer aan de roodvonk! Jij en je taal!

PROSPERO

En als dank probeerde je haar aan te randen!

DE KALIBAAN

Was me dat maar gelukt,

dan zat het hier stikvol kleine Kalibanen.

PROSPERO

Jij, achterbaks stuk vuil, haal

brandhout, en vlug! Anders laat ik

je botten kraken tot je het zo hard uitbrult

dat je gekrijs in de hel te horen is.

De Kalibaan af

Ferdinand op. muziek. rent en valt neer

MIRANDA

zingt

Kom, volg me naar het gouden strand

Kom, mijn lief, geef me je hand

Dans en speel en kus vrij-uit

De zee wist alle sporen uit

Elke voetstap kort en lang

Verdwijnt in engelenzang

Hoor, hoor, hoor!

De zon breekt door

allen

Waf, waf, waf

MIRANDA

De waakhond blaft

De morgen komt er stralend aan

allen

Ku-ke-le-ku-

MIRANDA

Daar klinkt de haan

FERDINAND

Waar is die muziek? In de lucht of in de aarde? Net, toen ik op het strand

hilde

om mijn verdronken vader, de koning,

sloop de muziek over het water naar mij toe.

Ik moest haar volgen of liever ze trok me mee.

MIRANDA

zingt

Je vader rust diep in de zee

Uit zijn botten zal koraal ontstaan

Zijn ogen daar maakt men parels mee

Niets van hem zal verloren gaan

De zee verandert hem, met een betovering
In een rijk en zeldzaam ding
Zeemeerminnen, half vrouw, half vis
Luiden zijn doodsklok – ding-dong – dat 't helder is

FERDINAND

Ze zingen over mijn verdronken vader.
Dit kan geen mensenwerk zijn.

PROSPERO

Ik haal de sluiers van je ogen en zeg me wat je ziet.

MIRANDA

Wat is dat? Een geest? Vader, hoe het kijkt. Wat is het mooi. Het is vast een
geest.

PROSPERO

Neen, kind; het eet, het slaapt,
het heeft gevoel, net als wij. Die jongen was bij de schipbreuk; en als hij niet
zo droevig keek, zou je hem knap kunnen noemen.

MIRANDA

Ik zou hem liever goddelijk noemen. Nooit zag ik in de natuur zoiets moois.
muziek. ontmoeting

FERDINAND

Zij moet wel een godin zijn.

Mag ik zo vrij zijn te vragen of u op dit eiland woont? En hoe ik mij hier
moet gedragen?

Nou? O, do you speak English?

Do you live on this eiland. No?

Français? Deutsch?

Ah, Sie spreken Deutsch.

Leben Sie auf this eiland?

Maar vooral: ben jij een meisje, of een wonder?

MIRANDA

Ik ben zeker geen wonder. Ik ben een meisje.

FERDINAND

Hemel! Mijn taal! Die taal

spreken ze ook in 't land waar ik de baas ben.

PROSPERO

De baas? Pas maar op dat de koning van Napels je niet hoort.

FERDINAND

De koning hoort me, daarom huil ik, want ik ben zelf de koning, sinds ik met eigen ogen mijn vader zag verdrinken.

MIRANDA

Wat erg!

PROSPERO

terzijde tot Ariël Kijk ze naar elkaar kijken! Ariël, hiervoor laat ik je vrij.

Straks!

MIRANDA

Dit is de derde man die ik ooit zag,
maar de eerste om wie ik zuchten moet.

FERDINAND

Als u nog maagd bent en uw hart vrij
dan maak ik u koningin van Napels!

PROSPERO

Kalm aan, meneer!

terzijde Liefde op het eerste gezicht, en zo snel dat het om een hindernis vraagt. Want wat je makkelijk krijgt, dat vind je niet veel waard.

tot Ferdinand Ik raad je aan goed te luisteren:

je eigent je een valse titel toe en sluipt als een spion mijn eiland rond.

FERDINAND

Nee, op mijn erewoord.

MIRANDA

Er kan geen kwaad in zo'n lichaam wonen. Als een kwade geest zo'n mooi huis had,

dan zou het goede er meteen intrekken.

PROSPERO

tot Ferdinand Kom mee!

tot Miranda Verdedig hem niet! Het is een verrader!

tot Ferdinand Ik bind je aan je hals en je voeten vast. Zeewater zul je drinken en schelpen,

verdroogde wortels en eikenschillen eten. Kom!

FERDINAND

Voor dat soort gastvrijheid bedank ik.

Hij trekt zijn zwaard maar blijft door betovering onbeweeglijk.

MIRANDA

Lieve vader, oordeel niet zo snel.

Want hij is vriendelijk en doet niemand kwaad.

PROSPERO

Wat krijgen we nou; wil jij mij

de les lezen? Weg dat zwaard, verrader!

Sta daar niet zo stoer, want met één zwaai
van mijn staf sla ik het wapen uit je hand.

MIRANDA

Ik smeed u, vader.

PROSPERO

Weg! Hang niet aan mijn mantel.

MIRANDA

Heb medelijden.

PROSPERO

Stil! Nog één woord en ik vervloek je. Jij denkt dat hij bijzonder is, omdat je
alleen

De Kalibaan kent. Bij heel veel mannen vergeleken, ziet hij er net zo lelijk uit.

MIRANDA

Dan is mijn liefde bescheiden. Ik hoef geen mooiere man.

FERDINAND

Mijn spieren zijn slap, mijn kracht is,

als in een droom, verlamd.

PROSPERO

Meekomen!

FERDINAND

De dood van mijn vader,

het verlies van mijn vrienden, de bedreigingen,

de kleinste gevangenis het kan me niets schelen,

als ik maar één keer per dag, dit meisje mag zien. *af*

MIRANDA

Houd moed; mijn vader is zachter dan zijn woorden, wat hij nu doet, doet hij nooit. Idioot. *af*

PROSPERO

He, jongedame! jij kent dit niet.

Voor jou is alles nieuw.

tweede bedrijf

Eerste toneel

PROSPERO

En nu door, want ergens op het eiland spuugt de zee de drenkelingen aan het strand.

Mijn valse broer Antonio die zich nu Hertog waant van Milaan. Alonso, de Koning van Napels, die meedeed aan het schandelijk verraad, zijn broer Sebastiano. En de trouwe Gonzalo, aan wie mijn dochter en ik ons leven danken.

Alonso, Sebastiano, Antonio, Gonzalo op.

ze gaan af

PROSPERO

Eindeloos dwalen ze over het eiland.

Koning Alonso, ziek van verdriet,

omdat hij denkt dat zijn zoon verdronken is.

allen weer op

GONZALO

Toe, heer, het hoofd omhoog!

U, ik, wij allemaal mogen van geluk spreken. Elke dag vergaat er wel een schip, maar een wonderbaarlijke redding als de onze maakt slechts één op

duizend mee;

laat dit als troost opwegen tegen uw verdriet.

alonso Hou je mond!

SEBASTIANO

Die troost smaakt als koude pap.

ANTONIO

Maar die trekpleister laat niet zomaar los.

GONZALO

Heer...

ANTONIO

Kijk, hij windt zichzelf op als een wekker.

GONZALO

Als men zijn verdriet niet bestrijdt,
maar zelfs koestert, dan kost het ons...

SEBASTIANO

Een dubbeltje.

GONZALO

Het dubbele, zeer juist.

Dat klonk verstandiger dan u het bedoelde.

SEBASTIANO

En u bent slimmer dan ik had verwacht.

GONZALO

En daarom, heer...

ANTONIO

O, wat verslijt die man zijn tong!

alonso Ik smeeek u, hou op.

GONZALO

Natuurlijk houd ik op, maar toch...

SEBASTIANO

...blijft hij praten.

GONZALO

...mag het een wonder heten... want het gaat het verstand haast te boven...

SEBASTIANO

Iets wat vaker voorkomt bij wonderen.

GONZALO

...dat onze kleren, drijfnat van de zee, hun kleur hebben behouden, geen smetje van het zoute water...

ANTONIO

O, nee? Waarom is hij dan zo'n zoutzak?

GONZALO

...alles ziet er fris uit...

alonso Hou op met je geratel. Ik wil je niet horen. O mijn zoon, welk zeemonster heeft jou verslonden?

GONZALO

Heer, misschien leeft hij nog.

Ik zag hem de golven verslaan,

zijn hoofd moedig boven de woeste branding.

Ik voel dat hij veilig aan land is gekomen.

alonso Nee, hij is dood.

SEBASTIANO

Een verlies dat je aan jezelf dankt, broer. Gesmeekt hebben we je niet op reis te gaan. En nu is je zoon verdwenen.

En jij draagt de schuld!

alonso Maar ook het zwaarste verlies.

GONZALO

Signor Sebastiano, u spreekt de waarheid, maar u wrijft zout in de wond, in plaats van er een pleister op te plakken.

SEBASTIANO

Inderdaad.

ANTONIO

Als een echte dokter.

GONZALO

Heer, kijkt u eens om u heen want hoewel dit eiland onbewoond lijkt, onherbergzaam, en haast ontoegankelijk, toch heer...

SEBASTIANO

Toch heer...

ANTONIO

Toch heer...

GONZALO

...treft mij hier het heerlijke klimaat.

Er waait een frisse zoete wind, die geurt naar...

SEBASTIANO

...rotte vis.

GONZALO

Kijk, hoe mals en groen het gras lijkt!

ANTONIO

De grond ziet lekker, geelbruin...

alonso Ik bid u, zwijg; zoveel woorden om niets.

GONZALO

Ach, ik geef deze twee heren, die aldoor om niets lachen de gelegenheid.

ANTONIO

Wij lachten om u!

GONZALO

Als het op onzin aankomt,

ben ik vergeleken bij u niets;

dus ga rustig door met lachen om niets.

ANTONIO

Aah, die is raak.

SEBASTIANO

Kom heer, wees niet boos.

GONZALO

Zo makkelijk ben ik niet van mijn stuk te brengen. Ik ben doodmoe,
kunnen jullie mij niet in slaap lachen.

muziek. hij valt in slaap

alonso Kon ik mijn ogen ook maar sluiten,

zodat mijn gedachten eindelijk stoppen.

SEBASTIANO

Heer, ga toch liggen. De slaap zal u troosten.

ANTONIO

Wij twee zullen over u waken.

ook Alonso valt in slaap

SEBASTIANO

Vreemd, hoe ze plotseling in slaap vallen!

ANTONIO

Het zal het klimaat zijn.

SEBASTIANO

Ik voel helemaal geen slaap.

ANTONIO

Ik ook niet. Mijn geest is klaarwakker.

Wacht! Ik zie... ik zie... Wacht. Ja, duidelijk
zie ik... een kroon neerdalen op je hoofd.

SEBASTIANO

Weet je wel zeker dat je wakker bent?

ANTONIO

Ik praat toch!

SEBASTIANO

Je droomt; je hebt je ogen wijd open,
staat, beweegt, spreekt en toch slaap je.

ANTONIO

Sebastiano, jouw toekomst slaapt, nee sterft. Jij suft terwijl je wakker bent.

SEBASTIANO

Ik luister. De blik en de felheid
in je ogen, verraden dat je iets wil zeggen
dat je nauwelijks onder woorden durft te brengen.

ANTONIO

Luister, een ramp als deze daagt ons, de overlevenden, uit het verleden
achter te laten
en de toekomst in eigen hand te nemen.

SEBASTIANO

Wat bedoel je?

ANTONIO

Ik ken een man die Napels
evengoed regeren kan als die daar slaapt,
en mensen zat die zo oeverloos kletsen als deze papagaai. Kan je me volgen?

SEBASTIANO

Nee?

ANTONIO

Als jij denkt, wat ik denk, begrijp je
hoe goed hun slaap jou van pas komt.

SEBASTIANO

Je bedoelt...? O, Ik herinner me opeens hoe jij je broer Prospero verdreven
hebt.

ANTONIO

En kijk hoe goed zijn kleren mij passen.

SEBASTIANO

Maar je geweten?

ANTONIO

Geweten? Nee. Mijn geweten kan ik
nergens vinden. Kijk, hier slaapt je broer,
net zo veel waard als de grond waarop hij ligt.

Hij lijkt nu al op wat hij zijn kan: dood.

SEBASTIANO

Vriend, zoals jij Milaan pakte,
pak ik Napels. Trek je zwaard; één stoot
en je hebt een koning als vriend.

ANTONIO

We slaan gelijk toe. Gaat mijn hand omhoog, dan volg jij. Ik de koning.
Jij dat oude karkas

PROSPERO

Ariël vlug, een groot gevaar bedreigt mijn vriend Gonzalo. Ga, want anders
mislukt mijn plan om hen te redden. *af*

ANTONIO

Nu. Samen. Met één stoot.

ARIEL

zingt in Gonzalo's oor

Terwijl jij slaapt en snurkt en droomt

Beraamt de vijand onbeschroomd

Zijn valse zaak;

Als je nog aan 't leven hecht

Schud je slaap af, vlug en vecht!

Ontwaak! Ontwaak!

GONZALO

wordt wakker Help, help! Bescherm de koning!

alonso Wat moet dat met die zwaarden?

Waarom zien jullie zo bleek?

GONZALO

Wat is er aan de hand?

SEBASTIANO

We stonden hier op wacht terwijl u sliep, en opeens klinkt me daar een gebrul,

als van stieren, nee, erger nog, leeuwen.

Werd u daar niet wakker van?

alonso Ik hoorde niets.

ANTONIO

Het was een gedreun, een monster zou ervan op de vlucht slaan. De hele aarde beefde. Vast en zeker het gebrul van een hele horde leeuwen. Ik ga even kijken. *af*

alonso Heb jij iets gehoord Gonzalo?

GONZALO

Ik zou er geen eed op durven doen maar ik hoorde zoemen, een heel merkwaardig zoemen, dat mij wakker maakte. Ik schreeuwde, u schrok, en toen zag ik hen met getrokken zwaarden.

Er was geluid, dat is zeker.

alonso Laten we gaan en verder zoeken naar mijn arme zoon!

GONZALO

De hemel behoede hem voor die beesten. Hij moet hier op het eiland zijn. *allen af*

ARIEL

Prospero, mijn meester, moet weten wat ik heb gedaan, dus koning zoek veilig verder,

waar uw zoon is heen gegaan.

Tweede toneel

hout wordt over de muren gegooid. onweer

DE KALIBAAN

Alle Tyfussen, terings, kankers

en virussen bezorg Prospero de pest!

Ook al horen zijn geesten mij,

ik vloek lekker toch. Laat ze me maar knijpen, sarren, in het moeras douwen
of urenlang

als een dwaallichtje door het donker sturen.

Om niks zoekt hij me, soms met apen die me

achter m'n rug uitlachen en in mijn bil bijten;

Dan weer met egels, die op mijn pad rollen en

in mijn blote voeten prikken; soms wordt ik gewurgd door adders, die me
met hun gespleten tong gek-sissen!

Trinculo op

TRINCULO

Oh! Oh! Oh!

DE KALIBAAN

Daar heb je weer zo'n geest om me te kwellen. Omdat ik met het hout te
laat ben.

hij valt voorover op de grond en bedekt zich met zijn jas

TRINCULO

Oh! Oh! Oh! Je heb hier geen boom. Oh! Oh! Oh!

DE KALIBAAN

Ik val gewoon plat neer, dan heb ie het niet door.

TRINCULO

Je heb hier geen struik,

Je ken hier niet schuile voor regen of ander weer.

Jawel, daar brouwe ze alweer een hoosbui. Waar

ken ik heen als die wolk zijn emmers zo boven me omkeert? Nee niet nog een keer. Oh! Oh! Oh!

hij struikelt over De Kalibaan

O, daar legt wat!

Wat hebben we hier? Een mens of een vis?

Dood of levend? 't Is een vis: hij ruikt naar vis.

Een hele authentieke oude rotte vislucht. Geen

verse Hollandse nieuwe; 't is een buitenlandse vis.

Had ik 'm thuis, liet ik 'm opzette, bijschildere,

en tentoonstelle, en dan vroeg ik de dagjesmensen intree: zou ik met zo'n monster binnelope. Krijgnouwat! Hij heb benen als een mens

en vinnen die op armen lijken! Hij is warm!

Ik kom op even op mezelf terug, ik heb niks gezegd: 't is geen vis. 't Is een door de bliksem getroffen eilander.

donder

Ah nee hè, daar hebbie de storm weer. Bij nood:

schuilen onder z'n jas; d'r is in de wijde omtrek

geen andere schuilplek: nood paart een man aan

vreemde bedgenoten.

Stephano op

STEPHANO

zingend met een fles in de hand

Ik ga nooit meer naar zee, naar zee,

Ik zoek mijn graf wel aan de wal.

Wat een begrafenislied, zeg.

En dan nu de troost. *hij drinkt*

De ouwe, de zwabber, de bootsman en ik

De sloepgast en zijn maatje

Wij keken naar Kee, Knier, Koosje en Kik

Maar geen van ons stak 'm in Kaatje

Ze gaf elke zeeman een grote bek

Ze noemde ze voer voor de haaien

Ze haalde haar neus op voor teer en voor pek

Maar de kleermaker, die mocht haar naaien

En voeren de jongens weer weg van het land

Stond kaatje nog steeds aan de kant

De matrozen brulden: 'Wat ben je toch heet!'

Kaat lichtte haar rok op en zei: 'Ammereet!'

Ook al zo'n luizenlied. Op mijn gezondheid.

drinkt

DE KALIBAAN

Kwel mij niet. O!

STEPHANO

Wat is dat? Hebben ze duivels hier?

Ik ben niet zowat verzopen, om nou bang te worden.

DE KALIBAAN

De geest knijpt me. O!

STEPHANO

't Is een of ander vierbenig eilandsmonster, die helemaal ligt te hikken van de koorts. Waar heb die, verduveld, onze taal geleerd?

Ik gooi er een hartversterking in.

Krijg ik hem beter, dan tem ik hem, en wie hem krijgt, heb 'm voor een prikkie.

DE KALIBAAN

Niet martelen, astublieft.

STEPHANO

Ja, hoor, hij legt in een stuip en ijlt onzin. Maar daar heb ik deze fles voor.

DE KALIBAAN

Tot nu toe heb je me nog geen erge pijn gedaan, maar dat ben je wel van plan.

STEPHANO

Vooruit, kom. Open die mond!

Dan gaan we eens lekker samen praten.

Je moet weten wie je vrienden zijn. Muil open.

TRINCULO

Ik ken die stem! Dat is... Maar die is verzopen. Dan is het de duivel. Help!

STEPHANO

Vier benen en twee stemmen.

Wat een ruim voorzien monster!

Zijn voorste stem heb ie om te slijmen, zijn achterste om vuil te spuien. Al gaat me hele fles leeg, ik moet hem beter krijgen.

...Zo... nou een slokje voor je andere mond.

TRINCULO

Stephano!

STEPHANO

Wor ik nou door die andere mond geroepen? Godsklere!

TRINCULO

Stephano... als gij Stephano zijt, raak me dan aan en zeg iets. Want ik ben Trinculo, wees niet bang, je oude vriend Trinculo.

STEPHANO

Als gij Trinculo zijt, kom dan voor den dag. Ik trek gewoon aan de dunste benen:

als Trinculo's benen erbij zijn, zijn het de dunste.

Maar gij zijt het werkelijk, Trinculo! Hoe kwaamt gij in het achterste van een maankalf?

TRINCULO

Ben jij niet verzopen, Stephano?

Leef je echt Stephano?

STEPHANO

Hou op, draai me niet zo rond: ik ben nou al misselijk.

DE KALIBAAN

terzijde Dit is een vriendelijke figuur en hij schenkt hemels vocht.

Ik ga voor hem knielen.

STEPHANO

Hoe heb jij je gered? Hoe kwam je hier?

TRINCULO

Ik zwom aan land, als een eend. Ik kan zwemmen, als een eend. 'k Zweer het.

STEPHANO

Hier die fles, je mag dan zwemmen als een eend, je waggelt als een gans.

Zo, maankalf, hoe gaat 't met de stuipen?

DE KALIBAAN

Heer, ben u uit de hemel neer-gedaald?

STEPHANO

Van de maan, zeker weten. Ik was tot voor kort het mannetje in de maan.

DE KALIBAAN

Daar heb ik u gezien.

Mijn moeder wees mij u aan. Zo mooi;

u en uw hond en takkenbos op uw rug.

STEPHANO

Daar proosten we op!

TRINCULO

Wat is ie bij daglicht een zielig monster, zeg. Dat ik daar nou bang voor was.

Erg slap monster ook! Het mannetje in de maan! Lekkere slok, hè monster, nou!

DE KALIBAAN

Ik wijs u de beste plekjes van het eiland; ik kus uw voet; wilt u, bid ik, wilt u m'n God zijn.

STEPHANO

Goed dan, op de grond, en zweer.

TRINCULO

Ik heb zin om 'm te slaan...

STEPHANO

Kus mijn voeten.

DE KALIBAAN

Ik wijs u de zoetwaterbronnen, pluk bessen voor u, ik vis, en breng stapels hout. Laat Prospero de pest krijgen.

Geen takje draag ik meer voor hem.

Ik volg u! U! Gij wondermens.

TRINCULO

Wat een knullig monster, om een zuiplap voor een wonder aan te zien!

STEPHANO

Goed. Wijs me de weg en kop dicht. Trinculo, aangezien de koning en de rest verzopen zijn, hebben wij dit eiland georven.

Hier, draag me fles. Trinculo, mijn vriend,

wij gaan onafgebroken aan de tap.

DE KALIBAAN

zingt dronken

Vaarwel baas, vaarwel, vaarwel!

Ik hoef niet meer uit vissen gaan,

Ik haal geen hout

Meer uit het woud,

Ik raak geen vuile vaat meer aan,

Ik speel niet meer voor onderdaan!

Baan, Baan, De Kalibaan!

Stelt voortaan zelf zijn meester aan!

Feest! Feest! Vrij! Vrij! Feest! Feest! Feest!

Feest! Vrij! Ik heb wel zin in een feestje!

allen af

derde bedrijf

Eerste toneel

*Miranda op. Ferdinand op, een houtblok dragend. op een afstand Prospero.
Ferdinand ruimt hout. de staken blijven terugkomen*

FERDINAND

Wat is dit!

MIRANDA

Hè! Werk niet zo hard. Ik wou dat de bliksem in dat hout sloeg.

Laat het liggen. Mijn vader leest zijn boek.

Hij blijft vast drie uur weg.

FERDINAND

De zon is al lang onder voor ik met dit werk klaar ben.

MIRANDA

Ga zitten, dan draag ik zolang het hout.

FERDINAND

Ik scheur liever mijn spieren en breek mijn rug, voordat ik ga zitten toekijken hoe jij je afslooft.

MIRANDA

Wat goed genoeg voor jou is, is goed genoeg voor mij. En mij zou het minder moeite kosten, want ik doe uit vrije wil wat jij met tegenzin verricht.

PROSPERO

terzijde Kijk, hoe verliefd ze is. Ze straalt helemaal!

MIRANDA

Je ziet er moe uit.

FERDINAND

Als jij er bent, is het altijd morgen, ook al kom je midden in de nacht.

Mag ik je vragen – vooral om je in mijn gedachten een naam te geven – hoe heet je?

MIRANDA

Miranda. – Stom! Stom! Nu heb ik gezegd wat u mij streng verboden had!

FERDINAND

Miranda? Heet jij echt Miranda?

Heb jij enig idee wat jou naam betekent;

‘wonder’, en ik bewonder je,

want jij bent het kostbaarste op de aarde.

Vaak werd ik verliefd op de schoonheid van een meisje, en fluisterde zij me allerlei vieze, lieve woorden in mijn oor.

Maar van geen hield ik zoveel,

of ze had wel een slechte eigenschap,

die al haar volmaaktheid waardeloos maakte.

Maar jij, jij bent echt mooi, volmaakt,

In jou komt het beste van alle vrouwen samen!

MIRANDA

Ik ken geen vrouw,
herinner me geen vrouwelijk gezicht
dan alleen het mijne, in de spiegel.
Ik heb ook nooit, iets wat je een man noemt, gezien, behalve jou en mijn
vader.

Hoe, in de wereld ginds, de mensen zijn,
ik weet het niet; maar jij bent de enige
naar wie ik verlang. Ik kan me niet voorstellen
dat ik ooit zoveel van een ander kan houden.
Maar ik praat veel te veel en vergeet
helemaal wat vader mij verboden heeft.

FERDINAND

Miranda, ik ben een prins,
misschien – ik hoop het niet! – zelfs al koning. Nooit zou ik dit slavenwerk
doen,
maar op het moment dat ik je zag,
verloor ik mijn hart. Alles wil ik voor je doen; het vuilste, zwaarste werk.

MIRANDA

Hou je van me?

FERDINAND

Hemel en aarde, hoor wat ik te zeggen heb; Beloon mij als ik de waarheid
spreek, en als ik lieg verander dan mijn geluk in ongeluk.
Ik hou van je, meer dan wat ook ter wereld
heb ik je lief, vereer je, aanbid je.

Miranda huilt

FERDINAND

Waar huil je nou om?

MIRANDA

Ik lijk wel gek, ik huil om wat mij gelukkig maakt.

PROSPERO

Wat een ontmoeting! Twee harten die elkaar zo zuiver treffen!

MIRANDA

Ik ben jou niet waard, wat ik je het liefst zou geven, durf ik je niet aan te bieden, maar ik durf ook niet te nemen waar ik zo diep naar verlang. Het is gewoon zinloos.

Hoe meer ik mijn gevoel verberg,

hoe duidelijker het te zien is!

Ik ben je vrouw, en als je me niet wilt,

zal ik je dienen tot mijn dood.

FERDINAND

Ik krijg het steeds warmer.

Nee, ik zal jou dienen. Voor altijd.

MIRANDA

Als mijn man?

FERDINAND

Ja, als jouw man! Met een hart dat hunkert al zijn vrijheid op te geven.

Hier is mijn hand.

MIRANDA

En hier de mijne, met mijn hart. En nu, vaarwel, Tot over een half uur. *af*

FERDINAND

Dat wel duizend uur zal lijken!

Soms is een werk zwaar, maar toch de moeite waard; soms is de vernedering groot,

maar kan het je niets schelen en soms leidt de grootste ellende tot het grootste geluk.

Hoe harder ik zwoeg, hoe zoeter mijn dromen. *af*

PROSPERO

Zo gelukkig als zij kan ik niet zijn.

Voor hen is alles nieuw. Toch doet het me plezier. Snel naar mijn boek nu.

Want voor het avondeten heb ik nog heel wat werk te doen. *af*

Tweede toneel

De Kalibaan, Stephano en Trinculo op

DE KALIBAAN

Kijk! Kijk, zoet water!

STEPHANO

Klets niet; pas as de fles leeg is, drinken we water; en daarvóór geen druppel.

Onderdaan-monster, drink op mij!

TRINCULO

Op de gek van dit eiland! Volgens hem zitte d'r op dit eiland vijf personen.

Drie benne wij, en as die andere twee net zo wankel zijn, dan staat de hele staat te wiebelen.

Heb je 'm? *naar publiek* Heb jij 'm ?

STEPHANO

Drink, dat is een bevel. Wat zitten jouw ogen diep in je kop!

TRINCULO

Ja, Waar moeten ze dan zitten? As ie ze in z'n staart had, dan zou ie pas echt een monster zijn.

STEPHANO

Ik ga jou bevorderen. Jij wordt mijn lijfwacht, mijn eigenste lijfwachtmonster.

TRINCULO

Nou dan kan je lijf lang wachten.

STEPHANO

Nou, zeg 's wat, maankalf, laat 's horen wat een braaf maankalf je bent!

DE KALIBAAN

Hoogheid, hoe gaat het?

Laat me uw schoen likken. Hem dien ik niet,

hij is een lafaard.

TRINCULO

Je liegt, achterlijk gefileerde vis, een man die zoveel wijn gedronken heb als ik vandaag, is nooit laf. Kijk naar jezelf. Achterlijk half vis-monster .

DE KALIBAAN

Oh! Hij pest me! Staat u dat toe, sire?

TRINCULO

Sire, zegt ie. Dat een monster zo'n sukkel kan zijn!

DE KALIBAAN

Kijk! Doet ie het weer! Bijt hem dood, heer.

STEPHANO

Trinculo! Als je aan het muiten slaat, hang ik je op aan die boom!

Dit monster is mijn onderdaan, en niemand mag hem beledigen.

DE KALIBAAN

Ik dank u. Wilt u, alstublieft, nog

een keer naar mijn verzoek luisteren?

STEPHANO

Zeker weten: op je knieën. Dan ga ik er bij staan, en Trinculo gaat ook staan.

Ariël op, onzichtbaar

DE KALIBAAN

Zoals ik zei:

ik ben onderdaan van Prospero, een tovenaar,
die mijn eiland heeft gestolen.

ARIEL

Je liegt.

DE KALIBAAN

Jij liegt, ginnegappende aap!

TRINCULO

Ik zei niets

DE KALIBAAN

Ik wou dat mijn meester je dood sloeg! Ik lieg niet.

STEPHANO

Trinculo, als je hem nog een keer stoort, gaat deze vuist persoonlijk
een paar van je tanden verplaatsen.

TRINCULO

Maar ik zei helemaal niets.

DE KALIBAAN

Ik zeg: door toverij heeft hij dit eiland afgepakt. Maar u, majesteit kan mij
wreken. Want u durft alles.

En die daar durft niks.

TRINCULO

Ho! Ho!

STEPHANO

Ja, dat is waar.

TRINCULO

O.

DE KALIBAAN

Dan wordt u heer van dit eiland, en ik uw knecht.

STEPHANO

Hoe gaan we dat aanpakken?

DE KALIBAAN

Heer, ik breng u bij Prospero
als hij slaapt, dan kan u gelijk een spijker
in zijn hoofd slaan.

ARIEL

Je liegt, dat kan je niet.

DE KALIBAAN

Heb je die ekster weer!
Hoogheid, bijt hem dood.

STEPHANO

Trinculo, mijn geduld is op. Als jij dat monster nog één keer onderbreekt
beuk ik je eigenhandig en zonder genade tot stokvis.

TRINCULO

Wat heb ik gedaan? Ik deed niets.

STEPHANO

Zei je niet dat hij liegt?

ARIEL

Jij liegt!

STEPHANO

O ja!, lieg ik? Daar!
slaat Trinculo Zeg nog eens dat ik lieg.

TRINCULO

Ik zei niet dat je liegt. Ben jij dol geworden, en doof tegelijk? Krijg de klere met die fles en die drank! Laat je monster de pestpokke krijgen en de duivel je vingers van je handen afknippen!

DE KALIBAAN

Sla hem tot moes. Dan wachten we even en dan sla ik hem.

STEPHANO

Blijf eens even staan! Ga door met je verhaal. Nee, wacht, ga maar helemaal af!

Gewoon effe door die deur. Ga af! Weg!

DE KALIBAAN

Zoals ik zei ; ik breng u bij Prospero als hij slaapt.

dan kunt u zijn harses verbrijzelen,

of hem op een paal spietsen,

of hem met uw mes geheel openrijten.

Denk er aan: eerst moet u zijn boeken stelen.

STEPHANO

Zijn boeken?

DE KALIBAAN

Zijn boeken.

TRINCULO

Ik heb niks met boeken.

STEPHANO

Hé, Trincolo!

TRINCULO

Hé, Stephano!

STEPHANO

Doe effe de deur dicht, we zijn niet in de kerk...

TRINCULO

Is goed.

DE KALIBAAN

Zijn boeken. Want zonder die boeken is hij net zo'n stumpert als ik en gehoorzaamt geen geest hem meer.

Verder heeft hij fijne spullen, maar wat echt de moeite waard is, is zijn dochter.

STEPHANO

O ja, is het zo'n knappe meid?

DE KALIBAAN

Oh, ze past prachtig in uw bed daar krijgt u mooie kinderen mee!

STEPHANO

Monster, ik vermoord die man, zijn dochter en ik worden koning en koningin en Trinculo en jij worden onderkoninkinnen.

Wat zeg jij, Trinculo?

TRINCULO

Prachtig.

STEPHANO

Sorry, dat ik je geslagen heb.

TRINCULO

Ah, maakt niet uit.

STEPHANO

Maar let dan ook wat beter op je woorden.

DE KALIBAAN

Nog een kwartier, en dan slaapt hij. Maakt u 'm gelijk dood?

STEPHANO

Zo waar ik leef.

DE KALIBAAN

Ik word zo vrolijk. We gaan dansen! Zullen we nog een liedje zingen?

STEPHANO

U vraagt en wij draaien!

Ariël speelt op viool

STEPHANO

Wat is dat?

TRINCULO

Dat is ons liedje, gespeeld door een 'niemand' zo te zien!

STEPHANO

As gij een mens bent, laat je dan zien;

ben gij een duivel, loop dan naar de hel!

TRINCULO

Vergeef mij mijn zonden!

DE KALIBAAN

Niet bang zijn. Het eiland is vol klanken, gezang, gezoem, zoete geluiden die strelen en geen pijn doen.

Soms gonzen wel duizend instrumenten om mijn oren; soms zingen stemmen me in slaap; dan droom ik dat de wolken open gaan en rijkdommen voor me voeten vallen en dan word ik wakker in tranen omdat ik zo graag door wil dromen.

STEPHANO

Dit wordt een pracht van een koninkrijk met al die gratis muziek!

DE KALIBAAN

Eerst moet Prospero dood.

STEPHANO

Komt goed. Maak je geen zorgen!

allen af

ARIEL

Dit vertel ik aan mijn meester.

pauze

Derde toneel

Ariël ligt te slapen

PROSPERO

Ariël! Ariël! Waar ben je!

Als je nou niet... waarom zeg je niks?

ARIEL

Ja, ja meester, ik ben al onderweg.

PROSPERO

En waar ga je dan naar toe?

ARIEL

Ik ga nu...

PROSPERO

Precies! Ga naar de andere kant van het eiland!

ARIEL

Ik ga al, ik ga al. *af*

PROSPERO

Want daar zijn mijn broer Antonio, Alonso, de koning van Napels,
zijn broer Stephano, en de goede Gonzalo,
verstrikt geraakt in mijn doolhof.

Al uren lopen ze in cirkels rond.

Alonso, Sebastiano, Antonio en Gonzalo op

GONZALO

Gods moeder nog aan toe, ik ben op.
Al mijn oude botten doen zeer – wat een
doolhof, dan recht, dan krom!
alonso Vriend, ik ben zo moe, dat ik
geen enkele geestkracht meer heb.
Geen enkele hoop meer, mijn zoon verdronk
en de zee lacht ons uit. Wat is, moet zijn.

ANTONIO

terzijde tot Sebastiano Heel goed. Laat hem de hoop maar opgeven.

SEBASTIANO

terzijde tot Antonio De eerste de beste kans grijpen we.

ANTONIO

terzijde tot Sebastiano Vannacht. Al dat lopen heeft ze zo uitgeput,
dat ze niet op hun hoede zullen zijn.

SEBASTIANO

terzijde tot Antonio Vannacht. Meer zeg ik niet.

harde muziek en gegil. Prospero verschijnt

PROSPERO

als Harpij Zondaars!

De altijd hongerige zee spuugde u uit
op dit onbewoonde eiland, omdat u het niet waard
bent te leven tussen mensen.

muziek en gegil Herinnert u zich nog hoe u
Prospero uit Milaan verdreef en hem en zijn
onschuldige kind de zee op joeg. De zee

die nu wraak neemt. Want een hogere macht heeft alles wat leeft, opgehitst u te straffen.

muziek en gegil

Alonso, uw zoon hebben ze al geroofd;
maar ik voorspel u een langzame ondergang,
erger dan de dood. Niets kan u nog redden!
Niets dan berouw en spijt!

Harpij op. edelen hakken met zwaarden op de lucht in. Harpij verdwijnt. licht wordt weer normaal

GONZALO

Heer, wat is er?

alonso Gruwelijk, gruwelijk!

SEBASTIANO

zijn zwaard in blinde zwaaiend Ik versla ze allemaal, één voor één.

ANTONIO

Ik ben je man.

Sebastiano en Antonio vechtend af

alonso Het is alsof de golven spraken,
de wind huilde en de donder luid en duidelijk zijn
naam riep: Prospero! Door mijn misdaad,
ligt mijn zoon op de bodem van de zee,
daar wil ik ook liggen. *af*

GONZALO

Ze zijn alle drie gek. Het is de schuld die als gif aan hun geest knaagt. *af*

PROSPERO

kijkt toe Mijn toverkunst werkt en verplettert mijn vijanden.

Hun gedachten slaan op hol. Ik heb ze in mijn macht. Laat ze nog maar even in de war. *af*

vierde bedrijf

Eerste toneel

muziek. Ferdinand ruimt het hout op, stiekem geholpen door Prospero en Miranda

PROSPERO

Als ik je te streng heb gestraft,
dan maak ik het nu goed, want ik schenk je
dat deel van mij, waarvoor ik leef. Ik kwelde je,
maar jij doorstond die liefdesproef met glans.
Ik geef je mijn dochter, er zijn geen woorden om
haar schoonheid te beschrijven. Ferdinand
lach me niet uit, ik sta niet op te scheppen.

FERDINAND

Wie zou u durven tegenspreken.

PROSPERO

Ze is voor jou, bewaar haar onschuld tot het huwelijk naar oud gebruik is
voltrokken.

FERDINAND

Hoe graag ik haar ook aanraken wil, kussen en strelen, en... ik zal nooit iets
doen

om die feestelijk dag in gevaar te brengen.

PROSPERO

Dat heb je mooi gezegd.

Ga zitten en... praat.

Hé Ariël! Waar ben je mijn onvermoeibare Ariël?

Ariël op

ARIEL

Hier ben ik. Wat wenst mijn meester?

PROSPERO

Ik wil dit jonge paar een staaltje van mijn kunst voortoveren.

ARIEL

Nu?

PROSPERO

Ja. Meteen.

ARIEL

Voor u 'kom' geroepen hebt

En dan vlug wat adem schept

Voor u zeggen kunt 'ga, ga',

En opnieuw weer ademt: 'Ah'

Spelen we hier reuze vlot

Een pantomime vol scherts en spot

Iedereen wordt kierewiet

Hou je van me baas? Of niet?

PROSPERO

Zielsveel, mijn Ariël.

Ariël af. Miranda en Ferdinand komen kussend op

PROSPERO

Hé! Ho! Ho! Let een beetje op met dat liefkozen. Want als het op liefde
aankomt,

brandt de sterkste eed als stro.

Beheersing, jonge man!

FERDINAND

Daar kunt u van op aan, heer.

PROSPERO

Wat zeg je?

FERDINAND

Daar kunt u van op aan, heer.

PROSPERO

Daar kunt u van op wat?

FERDINAND

Aan?

PROSPERO

Ik versta je niet!

FERDINAND

Daar kunt u van op aan, heer!

PROSPERO

Goed. Ariël, kom! Miranda help even.

Ik wil met het jonge paar mijn ideeën over de liefde delen. En daarom gaan
we nu

een klein toneelstukje spelen.

ze richten de ruimte in voor de spelers

PROSPERO

Geen woord meer en ogen open!

gong! zachte muziek. Iris op

IRIS

O Ceres, gij gul godin, uw rycke akkers staen

Vol graen, haever ende flutecruud.

Aan den oever uwe vloeten bloeiet

Pioen, d'akelei, wilgheroos ende slangecruud,

U kuste hard als rots, waer gheene cruud op groeiet.

Ghi, wier schaduw elcke jongeheer opwindet,

Ic en kaam tot u, gekledet in een regenbooghe

Bode van den lugtvorstin.

Komet op, o Ceres, ic sie u al staen.

CERES

Heil, veelkleurighe bode, ghi met

vleugelen van safraen. Al wat bloeiet,

besproeiet met honigdrup ende regenbui.

Voor welcke rede, riep u koninghinne mi: "Komet, o, komet"?

IRIS

Dat ic met die geseghende paer de waere liefde viere.

CERES

Die groten vorstinne van staet,

Ic hoor heur tred, dat sy komen gaet.

niemand komt op

CERES

Ic hoor heur tred, dat sy komen gaet.

niemand komt op

CERES

...dat sy komen gaet.

Juno op

JUNO

Goeden dag, Gheselschap.

Hoe vaert myn gul susterken?

Laet ons tsaam ene wensch spreken

Ende het zoete paer rickelik seghene.

Juno en Ceres tot Ferdinand en Miranda

JUNO

Ic wensche si rickdom ende salighe seghe

Scone kinder op u levensweghe

Altoos plezier veur si beiden

Met immer elkander aan u seide.

FERDINAND

applaudisseert Dank je wel, ik vond het echt prachtig. Ik vond het echt supermooi.

Ik vond het echt een hele goede show.

Echt heel goed gedaan. Ik vond het fantastisch,
zo mooi en zo betoverend van taal.

En jullie speelden allemaal zo goed.

En toen u opkwam, dat was echt geweldig.

Laat mij hier voor eeuwig wonen; zo'n zeldzame vader, die wonderen
verricht;

zo'n vrouw; dit moet het paradijs zijn!

CERES

Vriend, we zijn nog niet klaar. Er komt nog een stukje.

FERDINAND

Echt? O. Sorry. Sorry, hè!

JUNO

Nee, maakt niet uit, joh.

Nou ik ben er even helemaal uit.

IRIS

Een stukje terug?

JUNO

Een show! Maestro!

spel gaat door. Ariël fluistert Prospero iets in

JUNO

Altoos plezier veur si beiden

Met immer elkander aan u seide

CERES

Vruchtb're aerde, overvloedighe beemd

Leghe stallen en voorraedscure zij u freemd

IRIS

Schaerst' en noodruft zij u bespaert

Dat de lente sich ten beste paert.

PROSPERO

Stil, zwijg. Niet één woord meer.

terzijde Ik ben helemaal vergeten dat dat beest,

die De Kalibaan, met zijn beschonken bende,

van plan is mij te vermoorden.

Ze kunnen hier elk moment zijn.

tot de spelers Verdwij! Genoeg! Weg! Genoeg zeg ik!

de spelers af

FERDINAND

Wat is er ineens met je vader?

MIRANDA

Ik weet het niet, ik heb hem nog nooit
zo woedend gezien en zo in de war als vandaag.

PROSPERO

Het spel is voorbij. Al de spelers waren geesten en ze zijn opgelost in ijle
lucht.

En net zoals dit vluchtige visioen, zullen ooit
torens, paleizen, tempels, ja zelfs de aardbol met al
zijn schatten, verloren gaan, zonder dat er,
net als van dit spel, een spoor van achter blijft.

Want ook wij zijn uit dromenstof gemaakt,
en ons korte leven is omringd door slaap.

tegen Ferdinand Maar vergeef me dit moment van zwakte.

Laat me even alleen. Ik loop wat op en neer
tot mijn onrust is bedaard.

Miranda en Ferdinand af

PROSPERO

Ariël, ik denk – dus kom.

Ariël op

ARIEL

U denkt, en ik ben er.

PROSPERO

Wij moeten ons klaar maken voor De Kalibaan. Zet die kist open. Daarin zitten kostbaarheden als lokaas voor dat boeventuig.

Ik zal hem leren, die duivel, waaraan alle beschaving is verspild. Alles heb ik geprobeerd. Ik zal hem en zijn vrienden kwellen tot ze het uit brullen van ellende. *af*

De Kalibaan, Stephano en Trinculo op

DE KALIBAAN

Stt! Stt! Stil als de nacht. En pleeg de goede misdaad, die dit eiland van u maakt, en van mij, uw hielenlikker voor altijd.

TRINCULO

ontdekt de gewaden O, koning Stephano! O heer! O grote Stephano! Kijk eens wat daar een garderobe voor u ligt!

DE KALIBAAN

Afblijven, gek, het is rommel.

TRINCULO

Ho, ho, monster. Wij weten heus wel wat rommel is.

STEPHANO

Precies!

TRINCULO

slaat Stephano een mantel om O koning Stephano! Om u te dienen.

STEPHANO

Kijk eens wat een mooi jassie!

DE KALIBAAN

Gek, verzuip in je eigen waterhoofd! Trek uit.

TRINCULO

Wij jatten hier met klasse, zonder te poepen en te plassen.

STEPHANO

Daar hou ik nou van! Humor! 'Wij jatten hier met klasse, zonder te poepen en te plassen'. Wat een prachtige spreuk!

TRINCULO

tegen Kalibaan Heb je 'm? Heb je 'm? Heb je 'm?

STEPHANO

tegen Kalibaan Hier! Dit jurkje staat jou vast heel goed.

TRINCULO

Kom, monster, gember in je reet en aandoen.

DE KALIBAAN

Straks wordt hij wakker en verandert ons in ganzen
of in apen met een gemeen laag voorhoofd.

PROSPERO

Nu Ariël! Nu!

licht uit. gekrabbel en geblaf. grote hondenkoppen en schaduwen verschijnen.

gegrom en lawaai. Stephano en Trinculo vluchten. De Kalibaan blijft huilend achter.

geluid sterft weg. De Kalibaan af

vijfde bedrijf

Eerste toneel

ARIEL

Hoor, ze janken.

PROSPERO

Dit is het uur dat ik

al mijn vijanden in mijn macht heb.

Nu nadert mijn plan zijn voltooiing; mijn macht

faalt niet; mijn geesten gehoorzamen; en de tijd

is op mijn hand. Hoe laat is het?

ARIEL

Al bijna avond, heer, het moment waarop, zei u, ons werk gedaan zou zijn.

PROSPERO

Dat zei ik, ja, toen ik de storm ontketende. Hoe gaat het met de koning

en zijn gevolg?

ARIEL

Precies zoals u beval, gevangen tussen

de lindebomen, kunnen zij zich niet bewegen,

tot u de vloek opheft. De koning, zijn broer

en uw eigen broer zijn nog steeds waanzinnig.

En de oude heer die u Gonzalo noemt,
treurt om hen, de tranen rollen over zijn gezicht,
als winterregen van een rieten dak.

Als u hen nu zag, zou uw hart breken.

PROSPERO

Denk je dat?

ARIEL

Het mijne zou breken, als ik een mens was, heer.

PROSPERO

Als jij, die slechts lucht bent,

al medelijden hebt, hoe zou ik, een soortgenoot, een mens die voelt en lijdt net
als zij,

niet geraakt zijn? Hun verraad heeft mij diep gekwetst, maar toch kies ik niet
voor mijn woede; want vergiffenis is beter dan wraak.

Ariël, bevrijd ze. Ik verbreek mijn betovering

en geef ze hun verstand terug.

Zij worden weer zichzelf.

Maar ga eerst naar het koningsschip, waar in het ruim de matrozen nog steeds
liggen te slapen. Maak de bootsman wakker en jaag hem hierheen. Snel.

ARIEL

Ik zuig mijn longen vol lucht en voor uw pols tweemaal geslagen heeft, staat hij
hier.

Bootsman op met verrekijker

ARIEL

Tevreden heer?

PROSPERO

Je verdient de vrijheid, Ariël.

BOOTSMAN

Als ik nou maar wist of ik wakker ben of slaap. Eerst liggen we allemaal voor dood in het ruim, geen idee hoe we daar gekomen zijn. Breekt ineens de pleuris uit, brullen, krijsen, huilen, rammelende kettingen, een verschrikkelijk kabaal. Iedereen schrikt wakker en we rennen naar het dek.

Ligt ons schip, dat drie uur geleden nog een wrak was, er piekfijn en helemaal opgetuigd bij. De kapitein begint gewoon te dansen van geluk. En voor ik met mijn ogen kan knipperen, sta ik hier te tolleren op m'n benen.

De Kalibaan, Stephano en Trinculo schreeuwend op, af, en weer op

STEPHANO

Mannen, één voor allen, en ik alleen voor mezelf; Kop op, monster, kop op.

TRINCULO

Als dit goeie spionnen zijn, die ik hier in me kop heb zitten, dan zie ik daar een persoon staan. En daar nog een persoon.

DE KALIBAAN

Dat is mijn meester! Ik ben bang dat hij mij gaat straffen.

BOOTSMAN

Wat zijn dat voor gedochten?

Het lijken wel sardientjes, kersvers van de markt.

PROSPERO

Dit misbaksel is de zoon van een heks, zo sterk, dat zij de maan dwong eb en vloed

te maken. Alle drie beroofden mij

en maakten een plan mij te vermoorden.

Deze twee kent u vast.

BOOTSMAN

Is dat niet Stephano, mijn dronken schenker?

STEPHANO

Dronken als gewoonlijk, boots.

BOOTSMAN

En Trinculo, ook straalbezopen. Heren! Hoe komen ze aan die wijn?

Ze lijken wel gepekeld vlees.

TRINCULO

Ik ben al gepekeld sinds ik u voor het laatst zag. Ik ben voor mijn leven ingemaakt;

ik kan nooit meer bederven.

Stephano slaakt een steunend geluid

BOOTSMAN

Wat is er, Stephano!

STEPHANO

Raak me niet aan! Ik ben geen Stephano meer, dit is mijn eiland, ik ben koning van... Au... kramp

PROSPERO

En jij wou koning zijn van dit eiland, vriend?

STEPHANO

Ik was een aanfluiting geweest.

TRINCULO

En ik ook.

PROSPERO

Deze twee laat ik aan u over.

Die halve duivel houd ik zelf.

BOOTSMAN

Stephano! Trinculo! Meekomen! Overeind komen! De kajuit in!

wijst op De Kalibaan Zo'n vreemd wezen heb ik nog nooit gezien.

af met Stephano en Trinculo

PROSPERO

En net zo vals als hij eruit ziet.

DE KALIBAAN

Hij gaat me dood knijpen!

PROSPERO

Als je vergeving wil, raad ik je aan al die

gestolen kleren keurig op te vouwen.

DE KALIBAAN

Dat zal ik doen, meester. Wat een ezel was ik om die zatlap aan te zien voor een God en luisteren naar dat stomme gelal.

PROSPERO

En nu wegwezen, pummel!

De Kalibaan sluipt weg. Ariël op

PROSPERO

tegen Ariël Ariël, haal mijn oude kleren.

Ik zal laten zien wie ik werkelijk ben; de verdreven hertog van Milaan.

Prospero legt zijn mantel neer en trekt zijn oude jas aan

PROSPERO

Lieftallige Ariël, ik ga je missen, je krijgt de vrijheid; zo, zo, zo.

Breng nu de koning en zijn gezelschap hierheen.

Ariël af

PROSPERO

Luister,

elfen van berg, beek, roerloos meer en woud. Jullie die spoorloos dansen langs het strand,

die jagen op de eb en vluchten voor de vloed.

En jullie dwergen die bij het maanlicht kringen

vlechten in het gras en uit speelsheid 's nachts

paddenstoelen maken; met jullie hulp, hoe weerloos ook, heb ik de

middagzon verduisterd, de storm gewekt, de ijselijke bliksem opgezweept.

De onwrikbare rots deed ik schudden, de pijnboom heb ik bij de wortels uitgerukt.

Op mijn bevel lieten de graven de doden vrij.

Dat alles deed ik door de macht van mijn kunst.

Maar nu, nu zweer ik dit aards getover af.

Nu mijn werk zijn voltooiing nadert, breek ik mijn staf en begraaf hem diep in de aarde.

En aan de wind geef ik prijs, zodat niemand

het ooit zal vinden, mijn boek.

verscheuren van het boek

PROSPERO

Zoals de ochtend heimelijk de nacht besluipt en de duisternis verjaagt, zo verjaag ik

de verwarde fantasie, die in hun brein woedt.

hij trekt Alonso en Gonzalo tevoorschijn

alonso Dit is niet mogelijk!

PROSPERO

Er begint iets tot hem door te dringen.

alonso Dit is...

PROSPERO

Langzaam overspoelt zijn helder verstand het strand dat eerst nog troebel was.

alonso Niet mogelijk...!

PROSPERO

Wreder dan wreed heb jij, Alonso,
mij en mijn kind behandeld. Voor u staat de verjaagde Hertog van Milaan.

alonso Of u het bent of weer een toverbeeld

dat mij misleidt, zoals daarnet, ik weet het niet.

Maar uw blik verheldert mijn geest, die, ben ik bang, door waanzin was bevangen.

PROSPERO

U ziet het goed, ik ben het, Prospero.

alonso Als dit waar is speelt de geschiedenis een duivels spel. Hoe kan Prospero in leven zijn, en hier?

Sebastiano en Antonio rennen op

SEBASTIANO

Al dat getover begint me op de zenuwen te werken.

ANTONIO

Verlies je doel niet uit het oog. Hier op het eiland zijn geen getuigen.

Niemand zal het ooit weten.

PROSPERO

Antonio, mijn broer, verblind door macht heb jij de stem van je hart verstikt en je eigen vlees en bloed verraden. En nu zet je Sebastiano er toe aan zijn broer te vermoorden.

SEBASTIANO

Dat moet de duivel zijn.

PROSPERO

U bent een fraai span, heren.

Als mijn hoofd ernaar stond, zou ik u beschuldigen van verraad. Maar voorlopig doe ik er het zwijgen toe.

ANTONIO

Dit is onmogelijk. Dit is onmogelijk!

PROSPERO

Antonio! Het woord broer krijg ik niet over mijn lippen, maar hoe verdorven je ook bent,

ik vergeef je, maar mijn stad wens ik terug.

Daar is geen ontkomen aan.

GONZALO

Of dit echt is of niet, ik zou het niet durven zweren.

PROSPERO

Dat is de invloed van dit eiland,

je weet niet wat je wel en niet geloven moet.

Gonzalo, mijn trouwe vriend, zo oud geworden, in je ogen lees ik mijn eigen verdriet.

Laat me je omhelzen.

Prospero omhelst Gonzalo

alonso Als jij Prospero bent, hoe werd jij gered?

En hoe vond je ons, nog geen drie uur
nadat ons schip stuksloeg op de kust en ik ,
gruwelijke herinnering, mijn zoon verloor?

PROSPERO

Dat doet mij leed, heer.

alonso 't Verlies is onherstelbaar. Zelfs de tijd zal
geen genezing brengen.

PROSPERO

U hebt de tijd nog niet om hulp gevraagd. Geduld heeft mij getroost
bij een gelijk verlies.

alonso Een gelijk verlies?

PROSPERO

Misschien wel groter. Ik verloor mijn dochter.

alonso Wanneer verloor u haar?

prospero In deze laatste storm.

alonso Uw dochter en mijn zoon!

Was ik het maar die begraven lag in de modder waar hij rust.

PROSPERO

Wanhoop niet.

U gaf mij mijn hertogdom terug.

In ruil daarvoor beloon ik u met iets even waardevol. Een wonder, op zijn
minst.

Prospero neemt allen mee af. doek op.

liefdesthema. Miranda roept Ferdinand.

Ferdinand en Miranda ruziënd op

MIRANDA

Jij speelt vals!

ferdinand Ik speel niet vals, het is een regel die jij niet kent.

MIRANDA

Jij speelt vals!

FERDINAND

Als je een pion aan de overkant brengt, krijg je er een koningin voor terug.

Dat is de regel.

Miranda gooit het bord op de grond

FERDINAND

Wat doe je? Doe je dat thuis ook?

Die stukken op de grond gooien. We spelen gewoon een spelletje. Ik speel niet vals.

MIRANDA

Wel waar!

FERDINAND

Voor niks ter wereld zou ik dat doen, liefste!

MIRANDA

Om een koninkrijk te winnen,
zou jij vals spelen! En ik zou dat nog eerlijk noemen ook.

Prospero op met Alonso en gevolg

alonso Laat dit niet opnieuw een droombeeld van het eiland zijn; ik kan
mijn zoon niet

voor de tweede keer verliezen!

FERDINAND

De zee is wreed, maar soms kent zij genade.

alonso Hier staat een zielsgelukkige vader!

ze vliegen elkaar in de armen

alonso Vertel me hoe je hier kwam.

Wie is dat meisje? Je kunt haar niet langer

dan drie uur kennen.

FERDINAND

Ik koos haar, toen ik mijn vader

niet om raad kon vragen; ik dacht dat ik er geen meer had. Dit is de hertog van Milaan, over wie ik hoorde praten, maar die ik nooit gezien had.

U wel?

alonso Ja, ik wel.

FERDINAND

Hij gaf mij een tweede leven; en dit

meisje gaf mij een tweede vader.

MIRANDA

O, wat een wonder! Zoveel vriendelijke mensen. Heerlijke nieuwe wereld, waar zulke wezens wonen.

alonso En ik zal haar vader zijn. Zo grillig is het lot.

SEBASTIANO

Zo grillig is het lot, ja.

alonso *geeft Sebastiano een klap* Zeg dat wel.

PROSPERO

Neem eerst wat rust en geniet van de hereniging.

Wees welkom in mijn armzalige woning.

GONZALO

Wat een vreugde.

Op een reis vond Ferdinand,
terwijl hij zelf verloren was, zijn vrouw.

Vond Prospero op een verlaten eiland,
zijn hertogdom terug en vonden wij onszelf,
toen geen van ons zichzelf was.

Wat een vreugde.

Prospero begeleidt allen af. Ariël op

ARIEL

Heer, het koningsschip ligt opgetuigd en wel te wachten.

PROSPERO

Dat heb je goed gedaan, mijn vogeltje.

ARIEL

Ziet u hoe hard ik gewerkt heb?

PROSPERO

Morgen breng ik ze naar het schip.

Ik heb ze een kalme zee, een gunstige wind en
bolle zeilen beloofd. Ik vaar met ze mee
naar Napels, waar ik het huwelijk van mijn innig beminde dochter en haar
prins hoop bij te wonen. Daarna keer ik terug naar mijn geliefd Milaan
en wen mij aan de gedachte
dat ik op weg ben naar de dood.

Nu Ariël, dit is ons afscheid. Ik zal je missen.

Je krijgt je vrijheid. Straks ben ik weg en keer
jij terug naar de elementen. Wees vrij, en leef gelukkig!

ARIEL

zingt

Waar de bij gaat, daar ga ik

In een sleutelbloem lig ik

Vlieg als uilen krassen gaan

Op een vleermuis hier vandaan

Achter het zomerzonlicht aan

Zorgeloos gaat voortaan mijn spoor

Onder de bloesemtakken door

Ariël vliegt weg

epiloog

PROSPERO

Zo.

Weg is al mijn tovermacht
wat mij rest is eigen kracht.

Nu goed, ik ben slechts een toneelfiguur
ik word gespeeld door een acteur,
maar diep in jullie binnenste
staat ergens te bonzen op een deur,
de echte Prospero
net als ik; verraden door zijn broer.
Jouw leven is zijn hertogdom
maar: wie staat daar aan het roer?

Jouw leven dat is alles wat je denkt en wat je voelt
en al die dingen die je zegt ook.

Hoewel je vaak iets anders had bedoeld
want als je na gaat: een gedachte,
– iets leuks of iets gemeens –
dat is net als wanneer je poepen moet,
die is er gewoon ineens.

En ook al je angsten en verlangens

wat je hoopt en vreest en vindt,
dat komt maar en dat gaat maar
zoals de regen en de wind.
En je verstand probeert de baas te zijn,
dat probeert alles te regelen
en dat gaat, net als mijn broer Antonio,
op den duur je hart verzegelen.
En als je dan later groot bent
en doodmoe van het streven
dan steekt er plots een storm op
want dan komt Prospero tot leven,
want het is hij die als geen ander
tot in de puntjes weet,
hoe je moet heersen over het hertogdom,
het hertogdom dat leven heet.
En dan nu als u het goed vindt
en u hebt zich niet te zeer verveeld
applaudisseer dan nog een beetje
voor die lui die hebben gespeeld.

einde